

УДК 657

Витягловська О. – ст. гр. БОМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАРОБІТНА ПЛАТА: ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ

Науковий керівник: д.е.н., професор Лучко М.Р.

Суттєві зміни спричинені переходом України до ринкової економічної системи, інтеграція її у світовий європейський простір вимагає введення оновленого організаційно-економічного механізму регулювання праці та її оплати. Він повинен ґрунтуватися на міжнародних стандартах організації та методології бухгалтерського обліку та аудиту, і це зумовлює необхідність дослідження й оцінки ефективності організації обліково-аналітичних, аудиторських процесів і визначення основних напрямів їх удосконалення.

Заробітна плата — це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.

Головними завданнями обліку заробітної плати є - визначення відпрацьованого часу та виробленої продукції, контроль за виконанням норм виробітку, обчислення заробітної плати кожному працівникові, розподіл нарахованої заробітної плати за напрямками витрат; ведення розрахунків з працівниками підприємства стосовно заробітної плати, з бюджетом щодо утриманих податків і органами соціального страхування стосовно відрахувань на соціальне страхування тощо, забезпечення контролю (самоконтролю) за витратами фонду оплати праці, складання звітності.

Основними завданнями аналізу оплати праці є:

- перевірка ступеня обґрунтованості застосовуваних форм і систем оплати праці;
- визначення розмірів і динаміки середньої заробітної плати окремих категорій і професій працівників;
- виявлення відхилень у чисельності працівників і в середній заробітній платі на витрату фонду зарплати;
- вивчення ефективності застосовуваних систем преміювання;
- виявлення і мобілізація резервів підвищення ефективності використання фонду заробітної плати.

Мета аудиту праці та її оплати - встановити достовірність інформації, відображеної у фінансовій звітності, обліку та первинних документах з питань дотримання законодавства і порядку розрахунків з оплати праці.

Теоретичні, методичні і прикладні питання багатопланової проблеми обліку, аудиту, аналізу плати праці завжди були предметом наукових досліджень, зокрема, таких відомих українських учених-економістів, як: П.Й. Атамаса, М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, В.В. Вітлінського, О.А. Грішнєвої, З.В. Гуцайлюка, Ю.А. Кузьмінського, М.С. Пушкаря, Б.В. Усач, Д.М. Черваньова, В.Г. Швеця, В.О. Шевчука та інших. Серед зарубіжних дослідників, яким також належить значний внесок у розробку даної проблеми, слід назвати В.А. Андрєєва, Х. Андерсона, Ю.А. Данилевського, Я.В. Соколова, А.Д. Шеремета а інших.

Витрати по оплаті праці займають, як правило, найбільшу питому вагу в загальному обсязі витрат будь-якого підприємства, тому одним із найважливіших принципів ефективного функціонування фірми є саме правильний аналітичний і синтетичний облік заробітної плати, ґрунтовний аналіз формування та використання фонду оплати праці на підприємстві та ефективний аудит.